

De Bibliotheek *op school* is een structurele samenwerkingsaanpak tussen bibliotheek, school en gemeente met als minimale richtlijnen:

- Borging in beleid en strategische leesnetwerken
- Actuele en gevarieerde collectie in de school
- Professionele leesconsulent en leescoördinator in de school
- Monitoren van de resultaten
- Digitaal portaal voor het zoeken in en registreren van geleende materialen
- Activiteiten/werkvormen rondom leesbevordering en informatievaardigheden structureel opnemen in het curriculum en vastleggen in een lees- en mediaplan

Binnen Kunst van Lezen is deze aanpak inhoudelijk vormgegeven in zeven bouwstenen. Het zijn de lokale bibliotheken – vaak ondersteund door hun POI – die de aanpak invulling geven en verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. Om die uitvoering zo goed mogelijk te ondersteunen, ontwikkelt het uitvoeringsteam landelijke tools voor alle bouwstenen.

De complete toolkit en alle informatie over de Bibliotheek *op school* zijn te vinden op debibliotheekopschool.nl. Het meeste drukwerk is daar ook direct te bestellen.

Lezen en **Mediawijsheid** (zie kaders) zitten als overkoepelende thema's verweven in alle bouwstenen. De Bibliotheek *op school* geeft als basisrichtlijn dat de school dagelijks minimaal 15 minuten leestijd op het rooster zet en dat er een doorgaande lijn informatievaardigheden in groep 5-8 wordt uitgevoerd. De Bibliotheek *op school* ontwikkelt hiervoor geen eigen activiteiten, producten of doorgaande lijnen. Wel geeft de Bibliotheek *op school* advies over welke (leer)middelen je kunt inzetten om zelf een doorgaande lijn samen te stellen. Dit factsheet komt tegemoet aan de behoefte naar een overzicht en de onderlinge samenhang van alle ontwikkelde tools. Het is bedoeld voor leesconsulenten, onderwijsspecialisten en de coördinatoren binnen de POI's.

Voor Lezen was al veel ontwikkeld en is het gebruik bekend. Voor Mediawijsheid worden nog steeds instrumenten opgeleverd. Dit factsheet laat zien welke tools er voor beide thema's zijn ontwikkeld en binnen welke bouwsteen ze ingezet worden. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen dat wat je nodig hebt om de minimale basis te realiseren en tools die een verdiepingsslag ondersteunen. Vanaf pagina 3 staat bij elke tool een korte omschrijving. Dit is geen overzicht van *alle* tools, maar legt nadrukkelijk de focus op Lezen en Mediawijsheid om de samenhang van die uitvoeringspraktijk inzichtelijk te maken. Voor vragen kun je terecht bij je POI of via info@debibliotheekopschool.nl.

Lezen

Om leesprestaties te verbeteren is het van belang dat leerlingen dagelijks vrij lezen, voorgelezen worden en praten over boeken, zowel op school als thuis. In het leesplan ligt de nadruk dus op het vastleggen van structurele tijd en inspirerende werkvormen om de leesmotivatie en de leesvaardigheid te verhogen. De rol van de leerkracht en de inzet van ouders zijn daarbij cruciaal. De bibliotheek biedt ondersteuning om dat te optimaliseren. Daarnaast is er ruimte om losse leesbevorderingsactiviteiten toe te voegen, waarbij het advies luidt om aan te sluiten bij de vier landelijke leesbevorderingsprogramma's.

Mediawijsheid

Binnen het brede thema van mediawijsheid legt de Bibliotheek *op school* de focus op informatievaardigheden voor groep 5-8. Dit is een bewuste focus, omdat bibliotheken hierin een natuurlijke partner zijn voor het onderwijs. De leesconsulent ondersteunt leerlingen en leerkrachten op zowel leesbevordering als informatievaardigheden. Voor scholen die zich op mediawijsheid in de breedte willen richten, biedt de toolkit een praktische brochure, richtlijnen en een online mediabank voor meer verdieping in de andere mediawijsheidcompetenties.

Overzicht en samenhang

De Bibliotheek op school	Gids voor Bibliotheken en Provinciale serviceorganisaties Magazine Daarom! de Bibliotheek op school en Magazine Samen! de Bibliotheek op school					
THEMA'S	basis	LEZEN	verdieping	basis	MEDIAWIJSHEID	verdieping
Netwerk & beleid	Brochure Werken aan netwerken Brochure en Factsheet Meer lezen, beter in taal (ook een editie voor gemeente)	Stappenplan ouderpartnerschap en lezen Inspiratiepresentatie ouderpartnerschap		Beleidsnotitie Focus informatievaardigh. Kennisverdieping informatievaardigheden Stappenplan informatievaardigheden (met bijlagen, zie toelichting)	Brochure Eigenwijs...? Mediawijs...!	
Expertise	Opleiding Leesconsulent Cursus Open Boek Opleiding Onderwijsspecialist	Opleiding Didactiek in de praktijk Verdieping Leesconsulent en Didactiek Masterclasses bij actuele thema's Cursus Ouders in de Bibliotheek op school		Opleiding Informatievaardigheden mbo Opleiding Informatievaardigheden hbo		
Monitor	Monitor met lees- en informatievragen Monitorportal met rapportages voor school, bibliotheek, gemeente en provincie Handleiding Werken met de monitor Powerpoint Meedoen met de monitor Powerpoint format Landelijke resultaten	Brochure Lezen meten, een basis voor beleid Rapport landelijke analyse monitor Brochure Effectief werken met de monitor		Zie Lezen		
Collectie	Schoolbibliotheek met 3-8 titels p/ln Handboek inrichting, collectie en beheer met rekenschema en keuzemodellen Titel/bestelportal Boekenopschool.nl	bibliotheek.nl/ebooks		bibliotheek.nl/werkstuk bibliotheek.nl/tuistercolleges bibliotheek.nl/animaties		
Digitaal	Schoolbibliotheekstelsysteem t.b.v. leesbevordering (o.a. via leeslogboek) bibliotheek.nl/jeugd-en-jongeren/jeugd leesplein.nl boekenzoeker.org			Schoolbibliotheekstelsysteem t.b.v. informatievaardigheden (o.a. via jeugdbieb.nl)		
Lees- en mediaplan	Leesplan + word format Bibliotheekjaarplan format	Leerdoelenmatrix Praatplaat		Informatievaardighedenplan	Zie einde Informatievaardighedenplan Leerdoelenmatrix	
Activiteiten	Basisactiviteit: dagelijks 15 minuten vrijlezen/voorlezen/praten over boeken leesplan.nl/vind-een-leesproject Instructiefilms werkvormen Draaiboek Kinderjury Brochure Van leesmotivatie naar taalprestatie Folders Kwestie van lezen Vragenkaartjes en werkvormen Praten over boeken Brochure Over boeken gesproken	Richtlijnen voor losse activiteiten (in brochure Van leesmotivatie...) BIEB mini-glossy's voor ouders		Basisactiviteit: doorlopende activiteiten in groep 5 t/m 8 Leermiddelengids met projecten en activiteiten Leermiddelengids online Vaardigheidentest Geheim Agent A.A.P. Brochure Slimmer zoeken	Richtlijnen voor losse activiteiten ontdekmedia.nl	

Toelichting op tools en werkwijze

De Bibliotheek op school	Gids voor Bibliotheken en Provinciale serviceorganisaties Een gids voor alle professionals op strategisch, beleidsmatig en uitvoerend niveau, die hun steentje bijdragen aan de Bibliotheek <i>op school</i>. Het biedt een leidraad op inhoud en proces om u op weg te helpen naar een structurele en strategische samenwerking met het basisonderwijs. Magazine Daarom! de Bibliotheek op school Een magazine vol informatie en inspiratie voor scholen, bibliotheken en gemeenten. Gelanceerd tijdens de NOT 2013. Magazine Samen! de Bibliotheek op school Het vervolg op Daarom! Met twee jaar meer ervaring en inspiratie. Gelanceerd tijdens de NOT 2015.	
THEMA'S	LEZEN	MEDIAWIJSHEID
Netwerk & beleid	Brochure Werken aan netwerken Een brochure voor managers en beleidsmakers van bibliotheken over het opzetten van strategische netwerken rondom lezen en leesbevordering. Brochure en Factsheet Meer lezen, beter in taal Een brochure met achtergronden over de betekenis van lezen voor de taalontwikkeling en met handvatten om de samenwerking tussen bibliotheek en school een stevige basis te geven. Het laat zien wat de meerwaarde van het bibliotheekwerk in de school kan zijn. Het factsheet bevat de belangrijkste feiten en cijfers uit de brochure, als basis voor strategische samenwerking. Stappenplan ouderpartnerschap en lezen Bedoeld voor bibliotheken die samen met het onderwijs en/of de kinderopvang planmatig en structureel willen werken aan het (meer) betrekken van ouders bij de leesopvoeding thuis. Dit stappenplan stelt onderwijspecialisten in staat het gesprek aan te gaan in het strategisch netwerk en biedt handvatten om samen met leerkrachten of pedagogisch medewerkers en ouders concrete plannen te ontwikkelen om ouders op maat te steunen en stimuleren. Inspiratiepresentatie ouderpartnerschap Een verzameling dia's met feiten over het stimuleren van de leesopvoeding thuis. Bedoeld om een aantal dia's te selecteren uit deze reeks voor een eigen presentatie.	Beleidsnotitie Focus informatievaardigheden Een korte notitie waarin het SIOB (nu Koninklijke Bibliotheek) uitlegt wat haar rol is voor bibliotheken in relatie tot mediawijsheid en waarom er binnen de Bibliotheek <i>op school</i> een focus wordt gelegd op informatievaardigheden in de bovenbouw. Kennisverdieping Informatievaardigheden Een gids voor onderwijspecialisten en leesconsulenten, die scholen gaan ondersteunen bij het opzetten en uitvoeren van onderwijs voor informatievaardigheden. De gids biedt een handreiking om – als aanvulling op het geleerde in de opleiding informatievaardigheden – goed op de hoogte te zijn van alle ins en outs over dit onderwerp. Stappenplan Informatievaardigheden Een handreiking voor onderwijspecialisten en leesconsulenten met het basisonderwijs een samenwerking op het gebied van informatievaardigheden willen opzetten, uitvoeren en ondersteunen. Het beschrijft wat je moet doen en wat heb je nodig hebt. Dit stappenplan komt samen met de volgende bijlagen: 1. Powerpoint Informatievaardigheden bij stap 2: informeren 2. Sprekerstoelichting bij de powerpoint informeren 3. Hand-out modellen informatievaardigheden bij powerpoint informeren en draaiboek 4. Draaiboek workshop Informatievaardigheden bij stap 3: situatie- en wensenanalyse 5. Powerpoint bij de workshop 6. Vragenlijst uit de monitor bij de workshop Brochure Eigenwijs...? Mediawijs...! Een praktisch hulpmiddel voor leerkrachten in het primair onderwijs en mediacoaches van bibliotheken om met een doorgaande lijn mediawijsheid aan de slag te gaan.

Expertise	Opleiding Leesconsulent Een basisopleiding voor beginnende leesconsulenten. Het accent ligt op het leesplan, de leesbevorderingsactiviteiten en het uitvoerend vormgeven van de Bibliotheek <i>op school</i>. Cursus Open Boek De cursus leidt leerkrachten op tot leescoördinator, die meer eenheid in het leesonderwijs brengt. Daardoor kan zij - met steun van het team - zorgdragen voor een visie op lezen, voldoende (voor)leestijd, een actuele gevarieerde boekencollectie, de kwaliteit van werkvormen, deelname aan leesactiviteiten en -projecten en deskundigheidsbevordering van leerkrachten. Opleiding Onderwijsspecialist hbo Een opleiding voor medewerkers die binnen de Bibliotheek <i>op school</i> werkzaam zijn als de verbindende factor tussen de bibliotheek enerzijds en de basisscholen anderzijds. De onderwijsspecialist heeft te maken met het MT van de bibliotheek en met de mbo'ers/hbo'ers die als leesconsulent het uitvoerende werk in de scholen doen. Opleiding Didactiek in de praktijk mbo/hbo Leesconsulenten, die regelmatig leesbevorderingsactiviteiten in de klas uitvoeren, kunnen zich aanmelden voor de opleiding didactiek in de praktijk. Dit helpt hen de lessen vorm te geven en deze op een aansprekende manier te brengen. Verdieping Leesconsulent en Didactiek Als verdieping op de basisopleiding zijn er twee losse modules beschikbaar. De module Leesconsulent (individueel of als team) leert je hoe je je persoonlijke effectiviteit in één of meerdere (team)rollen kunt vergroten, om zo de Bibliotheek <i>op school</i> (als team) te borgen en verder te brengen. De verdiepingmodule Didactiek leert je hoe je lessen verzorgt vanuit een leerpsychologisch perspectief en afgestemd op de ontwikkelingsfasen van een schoolkind. Masterclasses bij actuele thema's Kunst van Lezen en vier POI's organiseren samen een serie regionale masterclasses voor onderwijsspecialisten bij actuele thema's. Na Ouderpartnerschap staat in 2016 Lezen in laagtaalvaardige gezinnen centraal. De masterclass Ouderpartnerschap krijgt dan ook een vervolg voor leesconsulenten. Cursus Ouders in de Bibliotheek <i>op school</i> Een cursus "Leesplezier in de schoolbibliotheek" van twee bijeenkomsten, waarin ouders en andere vrijwilligers op een speelse manier basiskennis aangereikt krijgen over jeugdboeken, over hoe kinderen kiezen, over hoe je hierbij helpt etc.	Opleiding Informatievaardigheden mbo Een opleiding voor leesconsulenten, die werkzaam zijn in scholen die aandacht besteden aan informatievaardigheden binnen de aanpak van de Bibliotheek <i>op school</i>. Er is aandacht voor mediabegrip, mediagebruik en informatievaardigheden. Opleiding informatievaardigheden hbo In deze opleiding leer je om in het gesprek met een directeur van een basisschool kansen te herkennen en in te gaan op de vragen die er leven rond informatievaardigheden. Deze opleiding zorgt ervoor dat je voldoende bagage hebt om dit gesprek inhoudelijk te kunnen voeren.

Monitor	Monitor met lees- en informatievragen Met de Monitor de Bibliotheek <i>op school</i> werken school en bibliotheek doelgericht samen om de taalontwikkeling van leerlingen te stimuleren. Hiervoor worden elk jaar in november-januari via online vragenlijsten gegevens verzameld over het lees- en leengedrag en de leesmotivatie van leerlingen (groep 4-8), en het leesbevorderende gedrag van leerkrachten (groep 1-8). De monitor wordt (optioneel) geïntegreerd met informatievaardigheden aangeboden. Via de beheerspagina heeft de monitorcoördinator toegang tot alle landelijke en lokale resultaten per school, waarmee zij een goede terugkoppeling kan voorbereiden. Ook biedt deze beheerspagina per school een standaardrapportage en de score op hun leesprofielen. Handleiding Werken met de monitor Handleiding voor monitorcoördinator en leesconsulent, waarin wordt uitgelegd hoe je de monitor introduceert, uitvoert en terugkoppelt. Voor de feedback aan scholen zijn analyses opgenomen die helpen om de resultaten van de leesvragen om te zetten in werkbare doelen voor een goed lees- en activiteitenplan. Powerpoint Meedoen met de monitor Standaardpresentatie over de inhoud en werkwijze van de monitor, bedoeld voor bibliotheken om scholen te overtuigen of informeren over de praktische organisatie. Brochure Lezen meten, een basis voor beleid Een strategische brochure voor bibliotheken, scholen en gemeente, met concrete aanknopingspunten voor beleid en praktijk om lezen en leespromotie prominent op de educatieve agenda te plaatsen. Het laat zien dat de monitor een essentieel beleidsinstrument is, dat op verschillende niveaus een functie kan vervullen om beleid te formuleren, te monitoren, te evalueren en te verantwoorden. Rapport landelijke analyse monitor Dit analyserapport bespreekt ontwikkelingen over de meetjaren, verschillen tussen groepen leerlingen en verbanden tussen data van leesconsulenten en leerkrachten. Brochure Effectief werken met de monitor Een folder met voorbeelden, die dienen als inspiratiebron voor bibliotheken en scholen die zich afvragen hoe zij de monitor kunnen gebruiken om effectiever samen te werken.	Monitor met informatievragen Met de Monitor de Bibliotheek <i>op school</i> werken school en bibliotheek doelgericht samen om de informatievaardigheden van leerlingen te stimuleren. Hiervoor worden elk jaar in november-januari via online vragenlijsten gegevens verzameld over de informatievaardigheden van leerlingen (groep 5-8) en het onderwijs in informatievaardigheden van leerkrachten (groep 5-8). De monitor wordt optioneel aangeboden, als verrijking op de vragen over lezen. Via de beheerspagina heeft de monitorcoördinator toegang tot alle landelijke en lokale resultaten per school, waarmee zij een goede terugkoppeling kan voorbereiden. Handleiding Werken met de monitor Handleiding voor monitorcoördinator en leesconsulent, waarin wordt uitgelegd hoe je de monitor introduceert, uitvoert en terugkoppelt. Voor de feedback aan scholen zijn belangrijke analyses opgenomen die helpen om de resultaten van de informatievragen om te zetten in werkbare doelen voor een goed informatievaardighedenplan. Powerpoint Meedoen met de monitor Zie Lezen.

Collectie	Schoolbibliotheek met 3-8 titels p/ln In school is een leesstimulerende omgeving ingericht met een omvangrijke, gevarieerde en actuele collectie, die grotendeels frontaal gepresenteerd wordt in boekenkasten die het doel van de Bibliotheek <i>op school</i> versterken. Handboek inrichting, collectie en beheer Handboek voor alle professionals, zowel vanuit de bibliotheek als vanuit de school, die betrokken zijn bij het opzetten, inrichten en beheren van een schoolbibliotheek en die verantwoordelijk zijn voor het samenstellen van de collectie. Het geeft richting bij de belangrijkste beslissingen en keuzes die hierbij van belang zijn en behandelt de aspecten inrichting en presentatie, collectie, financiën en organisatie en beheer. Titel/bestelportal Boekenopschool.nl Een online bestelportal van NBD Biblion, waar je direct zoekt en bestelt in een passend, actueel en leverbaar boekenaanbod volgens de indelingsprincipes van de Bibliotheek <i>op school</i>. bibliotheek.nl/ebooks Portaal waar bibliotheekleden kunnen kiezen uit duizenden e-books, waaronder kinderboeken, voor tablet, smartphone en e-reader.	bibliotheek.nl/werkstuk 160 onderwerpen (en groeiend) met, op verschillende niveaus vanaf groep 5, voorgeselecteerde en betrouwbare informatie voor werkstukken en spreekbeurten. De informatie bestaat uit o.a. boeken, interactieve animaties, luistercolleges, filmpjes en websites. bibliotheek.nl/luistercolleges 50 korte luistercolleges van de Junior Bètacanon, met name gericht op groep 7/8 BO en klas 1 VO. De luistercolleges zijn opgenomen bij toepasselijke onderwerpen binnen de informatie voor werkstukken en spreekbeurten. bibliotheek.nl/animaties Fragmenten met bewegend beeld en ondersteunende tekst zonder geluid, waarbij onderwerp worden uitgelegd. Er zijn 100 interactieve animaties voor groep 5 BO t/m klas 2 VO. De onderwerpen passen bij de thema's De aarde, De mens, Dieren & planten en Techniek. De animaties zijn ook opgenomen bij toepasselijke onderwerpen binnen de informatie voor werkstukken en spreekbeurten.
Digitaal	Schoolbibliotheekstelsysteem t.b.v. leesbevordering (o.a. via leeslogboek) Elke schoolbibliotheek wordt 'ontsloten' via een catalogus met leesbevorderende applicaties, waarmee leerlingen ook hun uitleningen registreren. Deze registraties in school zijn mede nodig t.b.v. de monitor. Op dit moment zijn er vijf leveranciers van een voor de Bibliotheek <i>op school</i> geaccrediteerd schoolbibliotheekstelsysteem, te weten Infor (V@school), HKA (schoolWise), APPsoftware (Koha), Clientrix BV (Clientrix op school) en AURA bv (Aura Junior). bibliotheek.nl/jeugd-en-jongeren/jeugd Leesportal voor kinderen van 6-12 jaar met leuke leestips, het laatste boekennieuws en informatie over schrijvers en illustratoren. Ook kun je zien welke voorstellingen en tentoonstellingen over boeken en lezen je kunt bezoeken. leesplein.nl Bevat informatie en nieuws over jeugdboeken, schrijvers en tekenaars, en inspirerende boekenlijsten op onderwerp, voor alle groepen en leerkrachten. boekenzoeker.org Boekenadviesdienst om een goede keuze uit het aanbod te maken. Doel is het verleiden tot lezen en het laten ontdekken van nieuwe, onbekende en minder voor de hand liggende boeken. Het suggereren van titels gebeurt op basis van de eigenschappen van de gebruiker.	Schoolbibliotheekstelsysteem t.b.v. informatievaardigheden (o.a. via jeugdbieb.nl) Elke schoolbibliotheek wordt 'ontsloten' via een catalogus voor de fysieke collectie, die ook informatiedossiers of applicaties biedt t.b.v. het informatievaardigheden onderwijs.

Lees- en mediaplan	Leesplan Het leesplan is bedoeld voor basisscholen die structureel en planmatig willen werken aan leesbevordering, al dan niet in het kader van de Bibliotheek <i>op school</i>. Een leesplan geeft houvast bij de inrichting van leesbevordering binnen de school. De school legt samen met de bibliotheek vast wat de stand van zaken is en op welke wijze er in de verschillende groepen in het komend schooljaar aan leesbevordering wordt gewerkt. De online versie op leesplan.nl wordt behandeld in de cursus Open Boek. Speciaal voor scholen die met de monitor werken is er een Leesplan dat direct aansluit bij de vragen/resultaten/doelen uit de monitor. Praatplaat Een overzicht van reguliere activiteiten en mogelijke werkvormen – al dan niet bij de landelijke campagnes – ingedeeld bij de verschillende thema’s en bouwstenen. De praatplaat wordt gebruikt tijdens het gesprek over de invulling van het schooljaarplan en helpt bij het kiezen van de juiste werkvormen/activiteiten om de vastgestelde leesdoelen te behalen. Met het format in de toolkit maakt elke bibliotheek haar eigen praatplaat. Bibliotheekjaarplan Een format voor bibliotheken om alle doelen en afspraken rond werkvormen en activiteiten uit het leesplan van de school handzaam samen te vatten. Dit wordt aangevuld met de ureninzet van de leesconsulent, een planning en opmerkingen over de evaluatie na afloop. Leerdoelenmatrix Een hulpmiddel voor bibliotheekmedewerkers om gedegen gesprekken op school te voeren. Het zorgt voor een goede inbedding van de activiteiten leesbevordering en mediawijsheid in het curriculum van scholen door in te gaan op de leerdoelen van het kind waar bibliotheek en school samen aan willen werken, in plaats van op de producten en activiteiten. De matrix is te gebruiken door bibliotheekdirecties, onderwijsspecialisten en leesconsulenten, die op maat inhoud geven aan de onderdelen lezen en mediawijsheid van de Bibliotheek <i>op school</i>.	Informatievaardighedenplan Het informatievaardighedenplan biedt de school en de bibliotheek een handvat om planmatig te werken aan het bevorderen van informatievaardigheden. Het wordt door de leesconsulent/mediacoach en de leescoördinator ingevuld. Aan het eind wordt de mogelijk geboden om in grote lijnen aan te geven aan welke mediacompetenties de school wil werken wanneer zij inzet op mediawijsheid in de breedte.. Praatplaat en Leerdoelenmatrix Zie Lezen
Activiteiten	Dagelijks 15 minuten vrij lezen / voorlezen / praten over boeken De minimale in te plannen activiteit, die binnen de Bibliotheek <i>op school</i> aan leerkrachten wordt gevraagd, is het structureel inroosteren van aandacht voor vrij lezen (boeken uit de schoolbibliotheek), voorlezen of praten over boeken. De bibliotheek zorgt voor inspirerende werkvormen, voorbeeldgedrag in de groep en instructies waar nodig. leesplan.nl/vind-een-leesproject Wie naast het dagelijks lezen nog meer activiteiten wil inplannen kan voor inspiratie en kwalitatief materiaal o.a. terecht in de projectenbank van leesplan.nl.	Doorlopende activiteiten in groep 5-8 De minimale in te plannen activiteit die binnen de Bibliotheek <i>op school</i> aan leerkrachten wordt gevraagd is het aanleren van informatievaardigheden in groep 5-8, bij voorkeur in een doorgaande lijn van lessen die aansluiten bij de kerndoelen van het onderwijs en het competentiemodel mediawijsheid. Leermiddelengids met projecten en activiteiten Gids voor bibliotheken die helpt om leermiddelen voor informatievaardigheden op inhoud, inzetbaarheid en aansluiting bij competenties en kerndoelen met elkaar te vergelijken. Daarmee kan de bibliotheek het beste leermiddel kiezen dat past bij de ondersteuningsvraag van de school. De gids wordt 2x per jaar geactualiseerd.

Instructiefilms werkvormen

Op de onderwijspagina over vrij lezen zijn verschillende instructiefilmpjes geplaatst voor leesconsulenten en leerkrachten die helpen bij het verbeteren van de leesbevorderende kwaliteiten in de school.

Promotiepakket Kinderjury

Sinds 2015 is de Kinderjury nadrukkelijk gekoppeld aan de Bibliotheek *op school* als leesbevorderende verdiepingsactiviteit. Voor leesconsulenten is een draaiboek ontwikkeld om de Kinderjury zichtbaar in de schoolbibliotheek een plek geven.

Brochure Van leesmotivatie naar taalprestatie

Deze brochure geeft leerkrachten, leescoördinatoren en leesconsulenten praktische handreikingen en werkvormen voor een structurele aanpak van leesbevordering. Onderwerpen als vrij lezen, voorlezen, praten over boeken, 'sterke en zwakke lezers', lezen thuis en aanvullende leesbevorderingsactiviteiten komen aan de orde.

Folders Kwestie van lezen

Achtergronden en praktische tips voor leerkrachten, rond de onderwerpen vrij lezen, voorlezen, praten over boeken, digitale kinderboeken, ouders betrekken bij (voor)lezen en leesverschillen tussen jongens en meisjes.

Vragenkaartjes en werkvormen rond Praten over boeken

Een (blanco) format met alle vragen bij de methode van Aidan Chambers, verrijkt met verdiepingsvragen voor nog meer praatstof. Plus 25 korte werkvormen, door de leerkracht of leesconsulent aan te passen voor de leeftijd of het leesniveau van groep 3-8.

Brochure Over boeken gesproken

Deze brochure laat aan de hand van tal van voorbeelden zien hoe je als leerkracht of leesconsulent een gesprek over boeken en lezen op gang brengt en hoe zo'n gesprek vorm kan krijgen.

Richtlijnen voor losse activiteiten

Als het fundament rondom collectie en dagelijkse leesbevordering goed is ingebed in de school, ontstaat er ruimte voor extra leesbevorderingsactiviteiten. Deze losse activiteiten hebben meestal als doel leerlingen aan te zetten tot meer lezen en/of tot het lezen van een minder voor de hand liggend boek. Achterin de brochure Van leesmotivatie naar taalprestatie staan richtlijnen voor het maken van de beste keuze als het gaat om deze verdieping.

BIEB mini-glossy's voor ouders

Informatie over lezen, voorlezen en mediawijsheid voor ouders en verzorgers, met tips, trucs, gadgets, onderzoek en natuurlijk de leukste boeken.

Leermiddelengids online

Online versie van de leermiddelengids, waarin het makkelijker zoeken is door gebruikmaking van specifieke selectiefilters. De online variant wordt continu bijgewerkt en is daarmee actueler dan de papieren gids.

Vaardighedentest Geheim Agent A.A.P.

Een spannende en leerzame quiz die bij kinderen toetst hoe informatievaardig ze zijn. Bibliotheken kunnen deze gratis test en de resultaten gebruiken om het gesprek met scholen aan te gaan en te kijken hoe zij gezamenlijk, via structurele aandacht, de informatievaardigheden van kinderen kunnen verbeteren.

Brochure Slimmer zoeken

Brochure over het belang van het aanleren van informatievaardigheden bij kinderen in de bovenbouw van het basisonderwijs. Doel is om leerkrachten te inspireren en te helpen om informatievaardigheden in samenwerking met de bibliotheek een structurele plek in het onderwijscurriculum te geven.

Richtlijnen voor losse activiteiten

Als het fundament rondom informatievaardigheden in het kader van de Bibliotheek *op school* goed is ingebed, ontstaat er ruimte voor een verbreding van mediawijsheidsactiviteiten. De losse activiteiten zijn waardevol als aanvulling op de structurele informatievaardigheden en hebben als doel leerlingen mediawijs te maken. Deze richtlijnen helpen bij het maken van een beste keuze als het gaat om deze verdieping.

ontdekmedia.nl

Ontdekmedia helpt je om nieuwe media in je lessen te gebruiken. Hier vind je mediatools, die je direct kunt toepassen in de lessen die je al geeft. En ook voor elk vak en voor elke groep concrete alternatieven voor opdrachten.